

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๕๓ ทั้ง ๕ ด้าน คือ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน และปัจจัยด้านการสนับสนุนของชุมชน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๑๑๔ คน พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นพระภิกษุ จำนวน ๖๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕ สามเณร จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕ มีอายุระหว่าง ๑๒-๒๐ ปี จำนวน ๔๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒ มีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๓๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗ มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๒๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑ มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗.๐ มีพรรษาต่ำกว่า ๕ พรรษา จำนวน ๔๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑ มีพรรษา ระหว่าง ๕-๑๐ พรรษา จำนวน ๔๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๐ มีพรรษา ๑๑ พรรษาขึ้นไป จำนวน ๒๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙ มีวิทยฐานะทางธรรมเปรียญตรี จำนวน ๑๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ เปรียญโท จำนวน ๓๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒ เปรียญเอก จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐ มีวุฒิการศึกษาทางโลกระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน ๔๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๐ มัธยมศึกษา จำนวน ๕๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗ อุดมศึกษา จำนวน ๒๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓ และมีประสบการณ์ในการสอบบาลีไม่เคยสอบตก จำนวน ๓๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙ เคยสอบตก ๑-๒ ครั้ง จำนวน ๕๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๒ เคยสอบตก ๓-๕ ครั้ง จำนวน ๒๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔ และเคยสอบตกมากกว่า ๕ ครั้ง จำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔.๕

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอเป็นภาพรวมและข้อสรุปผลการวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ตามลำดับดังนี้

๕.๑.๑ ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสำนักเรียนวัดสามพระยา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนของบุคลากรในชุมชน มี

ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๕.๑.๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา ต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ อายุ พรรษา วิทยฐานะ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอบ พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำแนกตามสถานภาพ วิทยฐานะ (ทางธรรม) และวุฒิการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อจำแนกตามอายุ พรรษา และประสบการณ์ในการสอบ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ผลการอภิปรายข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา ดังนี้

๕.๒.๑ ศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสถาบันนักเรียนวัดสามพระยา โดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับปัจจัยด้านการสนับสนุนของบุคลากรในชุมชนมีระดับมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน และลำดับสุดท้ายคือปัจจัยด้านหลักสูตร โดยจะนำมาอภิปรายเป็นรายด้าน ตามลำดับดังนี้

ปัจจัยด้านหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่แล้ว ไม่ยาก ไม่ง่ายจนเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสุตวิสุทธิคุณ^{๕๘} ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก – ระดับปานกลาง

^{๕๘} พระครูสุตวิสุทธิคุณ, “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร”, ปรินิพนธ์วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๕), หน้า ๑๑๓.

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี วัดสามพระยา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และห้องเรียน เอื้อต่อการเรียนการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนอยู่ในระดับที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสุตวิสุทธิคุณ^{๘๘} ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในภาพรวมตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็น ว่า ครูผู้สอนมีการศึกษาหลักสูตรและคู่มือการสอนอย่างดี และครูผู้สอนเข้าสอนตามเวลาสม่ำเสมอ ทำให้การเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา เกิดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง-มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุตวิสุทธิคุณ^{๘๙} ที่ได้ ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในสำนัก เรียนวัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวพบว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอน ของครูผู้สอนในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับแนวคิดของ อารีรัตน์ วัฒนสิน^{๙๐} ที่กล่าวว่า ภาระงานของครูอาชีพคือ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล วิเคราะห์หลักสูตรเตรียมการสอนก่อนเข้าห้องเรียน จัดบันทึกข้อดีข้อเสียของการเรียนการสอน

ปัจจัยด้านการสนับสนุนของชุมชนตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติ ธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา โดยภาพรวมอยู่ พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การ สนับสนุนของชุมชนมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาก ในเรื่องการถวาย ภัตตาหาร เกษฑ์ต่างๆ อย่างเพียงพอ เพื่อเป็นกำลังในการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนและนักเรียน ได้รับการสนับสนุนหนังสือเรียนในแต่ละหลักสูตรอย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นการลดความกังวลในเรื่อง ที่จะต้องหาหนังสือเรียนด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสุตวิสุทธิคุณ^{๙๑} ที่ได้ทำ

^{๘๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๘.

^{๘๙} อ้างแล้ว.

^{๙๐} อารีรัตน์ วัฒนสิน, **ครูอาชีพตามแนวปฏิรูปการศึกษา**, วารสารวิชาการ, ๒๕๔๓.

^{๙๑} พระครูสุตวิสุทธิคุณ, “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีใน สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร”, **ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๕), หน้า ๗๒.

วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว พบว่าปัจจัยด้านการสนับสนุนของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง-มาก

๕.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา

๑. สถานภาพแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนจำแนกตามสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒. อายุแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา ผลการเปรียบเทียบพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่เมื่อทดสอบรายคู่พบว่ามีความแตกต่างกันคือนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๒-๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่านักเรียนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี และอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป

๓. พรรษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามพรรษาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทดสอบรายคู่พบว่ามีความแตกต่างกัน คือ นักเรียนที่มีพรรษาดำกว่า ๕ พรรษา มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มากกว่า นักเรียนที่มีพรรษา ๑๑ พรรษาขึ้นไป

๔. วิทยฐานะแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา ผลการเปรียบเทียบพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามวิทยฐานะของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า มีความเห็นไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า แม้นักเรียนจะเรียนในระดับชั้นที่แตกต่างกัน ก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในด้านต่างๆ อยู่ในระดับเดียวกัน

๕. วุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา ผลการเปรียบเทียบพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ไม่มีความเห็นแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า แม้วุฒิการศึกษาทางโลกของนักเรียนจะแตกต่างกัน

กัน แต่ก็มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ไม่แตกต่างกัน

๖. ประสิทธิภาพในการสอบแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา ผลการเปรียบเทียบพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนจำแนกตามประสิทธิภาพในการสอบ ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน แต่เมื่อทดสอบรายคู่กับไม่พบความแตกต่างกันแต่อย่างใด จึงแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีประสิทธิภาพในการสอบมากกว่าจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยในด้านต่าง ๆ นั้น อาจไม่แตกต่างกันก็ได้

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา ปีการศึกษา ๒๕๕๓ ครั้งนี้ พบประเด็นที่จะเสนอแนะดังนี้

๑. ผู้บริหารสำนักเรียนควรที่จะให้ความสนใจต่อครูผู้สอนและนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันเหตุต่างๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๒. ผู้บริหารทุกระดับควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหลักสูตรส่วนที่ล้าหลังไม่เข้ากับสมัย เน้นการประยุกต์วิชาการเพื่อนำไปใช้กับชีวิตประจำวัน

๓. ครูผู้สอนและนักเรียน ควรมีกิจกรรมทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน เป็นการอบรมนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนและปรับปรุงภูมิทัศน์ในห้องเรียนให้ดี ในเรื่องความสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก ควรจัดทำสถานที่สำหรับคูหนังสือให้ดีและเพียงพอ

๔. วัดควรจัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศพื้นที่สีเขียวมากกว่าเดิม ด้วยการปลูกต้นไม้ประเภทยืนต้นเพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศโดยรวมของสถานศึกษาให้มีความร่มรื่นมากขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ อาจารย์สอน และเจ้าสำนักเรียนของสำนักเรียนที่มีผลการสอบผ่านของนักเรียนอยู่ในระดับสูง

๒. ควรมีการศึกษาแนวคิดและเทคนิคเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีโดยการสัมภาษณ์จากอาจารย์สอนของสำนักเรียนที่มีผลการสอบผ่านของนักเรียนอยู่ในระดับสูง ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

๓. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แนวคิดทฤษฎีอื่นอีก เช่น ทฤษฎีว่าด้วยมนุษยสัมพันธ์ ทฤษฎีว่าด้วยพฤติกรรมศาสตร์ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายในการนำมาใช้พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี วัดตามพระยาให้ดีขึ้นกว่าเดิม